

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA PREZIDENTLIK INSTITUTINING RIVOJLANISHI

Yuldoshev Axmad

Toshkent davlat yuridik universiteti XHQH – Fakulteti 1- kurs talabasi

ahmadyuldashev001@icloud.com

+998-95 222 24 00

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20485087>

Annotatsiya: Ushbu ilmiy-tahliliy maqolada O'zbekiston Respublikasining Prezidentlik institutining tarixiy shakllanishi va uning siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy jarayonlarda tutgan o'rnini keng qamrovli tarzda tahlil qiladi. Shuningdek, prezidentning davlat hokimiyatida tutgan o'rnini, roli va vakolatlari haqida batafsil ma'lumot berilgan. Shavkat Mirziyoyevning Prezident sifatidagi islohotlari va ularning iqtisodiy va ijtimoiy jihatlari ham maqolada alohida ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: Prezident, demokratiya, davlat boshqaruvi, islohot, vakolat.

Annotation: This scientific and analytical article provides a comprehensive analysis of the historical formation of the Presidential institution in the Republic of Uzbekistan and its role in political, social, and economic processes. It also gives detailed information about the place, role, and powers of the president in state authority. The reforms of Shavkat Mirziyoyev as President and their economic and social aspects are also emphasized in the article.

Keywords: President, democracy, state governance, reforms, powers.

Аннотация: В данной научно-аналитической статье подробно анализируется историческое становление института президентства в Республике Узбекистан и его роль в политических, социальных и экономических процессах. Также представлены подробные данные о месте, роли и полномочиях президента в государственной власти. В статье отдельно подчеркиваются реформы Шавката Мирзиёева в качестве президента и их экономические и социальные аспекты.

Ключевые слова: Президент, демократия, государственное управление, реформы, полномочия.

KIRISH

Ma'lumki, Sobiq Sovet Ittifoqi davlatlari orasida O'zbekistonda birinchi bo'lib prezidentlik lavozimi joriy etilgan. Bunga o'z navbatida, Ittifoq hududida o'sha davrlarda hukm surgan murakkab vaziyat hamda ittifoqdosh respublikalarda mustaqillik uchun kurashlarning yanada kuchayib ketishi zamin yaratgan. Bundan tashqari, O'zbekistonda prezidentli institutining shakllanishiga birinchidan, O'zbekiston SSR Konstitutsiyasiga muvofiq, davlat hokimiyatining oliy organi hisoblangan Oliy Sovet ittifoq hududida vujudga kelgan vaziyatlarga nisbatan ta'sir ko'rsata oladigan tezkor qarorlar qabul qilish imkoniyatiga ega emasligi, ikkinchidan, Ministrlar Soveti faoliyatida yuzaga kelgan kamchiliklar sababli, mamlakatda qonunlarning ijrosini samarali tarzda tashkil etilishi uchun yakka shaxs javobgarligiga ehtiyoj paydo bo'lganligi, uchinchidan, tarqalib ketayotgan Ittifoq markazi o'rniga hammani birlashtirib, o'zaro uyushtirib turadigan yangi hokimiyat uchun paydo bo'lganligi sabab bo'lgan.

Shu tariqa, 1990-yil 24-mart kuni 12-chaqiriq O'zbekiston SSR Oliy Sovetining birinchi sessiyasida demokratik jarayonlarni yanada rivojlantirish, siyosiy o'zgarishlarni chuqurlashtirish, konstitutsion tuzumni, fuqarolarning huquqlari, erkinliklari va xavfsizligini mustahkamlash, O'zbekiston Respublikasi davlat hokimiyati va boshqaruvi organlarining

o'zaro aloqasini takomillashtirish maqsadida «O'zbekiston Prezidenti lavozimini ta'sis etish hamda O'zbekiston SSR Konstitutsiyasiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida»gi Qonun qabul qilinib, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimi ta'sis etildi. Shu kuni Oliy Sovet deputatlari Respublika KP MKning 1-kitobi I.A.Karimovni O'zbekiston SSRning Prezidenti etib sayladi va bu bilan o'z navbatida milliy davlatchiligimizni barpo etishga tomon tarixiy qadam bo'ldi.

Umuman olganda, mustaqil O'zbekistonda Prezidentlik instituti paydo bo'lgandan buyon mamlakat siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy hayotini hamda davlat va jamiyat qurilishini erkinlashtirishga asos bo'lib xizmat qilmoqda. Bugun yangi O'zbekiston -- XXI asrda Prezidentimiz rahbarligida o'zgarib, kuch-qudratga t'lib borayotgan, dunyo ahli e'tirof etayotgan yangilangan jamiyat, dunyoga yuz tutayotgan suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatida shakllanayotgani ham prezidentlik institutining konstruktiv faoliyatining natijasi hisoblanadi.

Material va metodlar

Prezidentning huquqiy maqomi, davlat hokimiyatida tutgan o'rni va vakolatlari qiyosiy tahlil, analiz va rasmiy huquqiy usullar asosida o'rganildi. Rivojlangan demokratik davlatlarning huquq tizimlari orqali tahlil qilindi. Shuningdek, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning lavozimiga kelgandan so'ng amalga oshirgan islohotlari ko'rib chiqiladi.

Muhokama va natijalar

O'zbekiston tarixida ilk marotaba joriy etilgan Respublika Prezidenti lavozimi yangi O'zbekiston davlat hokimiyati organlari tizimida markaziy o'rinni egalladi. U siyosiy tizimning o'zagi bo'lib qoldi.

Prezidentning huquqiy maqomiga uning qaysi yo'l bilan saylanishi, faqat davlat boshlig'i yoki davlat va ijro hokimiyati boshlig'i ekanligi, davlat boshqaruvining prezidentlik, parlamentar, aralasj shakllari ham ta'sir qiladi va bular Prezidentning hokimiyat tizimidagi o'rnini aniqlashda ham asosiy mezon bo'ladi.

Umuman prezidentning maqomi prezidentlik vakolatining vujudga kelishi va tugashi, vakolatlari, vazifasi, huquq va majburiyati, faoliyatining kafolatlarini belgilaydi. Prezidentning maqomi uning qanday vazifaga egaligiga bog'liq.

Shu o'rinda prezidentlik instituti bo'yicha qator tadqiqotlarni amalga oshirgan professor **M.M Mirakulovning** quyidagi fikrlarini keltirish masalaning mohiyatiga to'g'ri yondashishga yordam beradi: «Prezidentlik institutini tadqiq etish, avvalambor, tanlangan tadqiqot obyekti va predmeti, uning mazmuni, belgilari va o'ziga xos xususiyatlarini ilmiy ta'riflash hamda ilmiy-amaliy mohiyatini ochishni taqozo qiladi. Zero, prezidentlik instituti Prezidentni davlat boshlig'i sifatida tushunish, uning huquqiy maqomi, funksiyalari, o'ziga xos belgilarini maxsus tadqiq etish orqali amalga oshirilishi maqsadga muvofiq».

Prezident oliy mansabdor shaxs va ijro hokimiyatining boshlig'i sifatida belgilanadi. Prezident barcha mamlakatlarda davlat rahbari vazifasini amalga oshiradi va davlat organlari tizimida oliy mansabdor shaxs hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 105-moddasida Prezident davlat boshlig'i ekanligi va davlat hokimiyati organlarining kelishilgan holda faoiyat yuritishini hamda hamkorligini ta'minlashi belgilangan. Asosiy qonunimizning 107-moddasida boshqa davlatlardagi singari Prezident shaxsining daxlsizligi mustahkamlangan. Ushbu normaga ko'ra, Prezidentning shaxsi daxlsiz sanaladi va qonun bilan muhofazalanadi. Shuningdek, Prezident maqomi bilan bog'liq konstitutsiyaviy normada davlat

rahbari o'z lavozimida ishlab turgan davrda boshqa haq to'lanadigan mansabni egallashi yoxud vakillik organining deputati bo'lishi va tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanishi mumkin emasligi ham o'z ifodasini topgan.

Jahon tajribasiga ko'ra, ba'zi davlatlarning konstitutsiyalarida Prezident lavozimiga nomzodlar va uni saylash tartibiga qo'yiladigan shartlar turlicha belgilangan. Umuman, aksariyat davlatlarda Prezident lavozimiga nomzodlarga bir qator talablar qo'yiladi:

birinchidan, yosh senzi: AQSH, Rossiya va O'zbekistonda - 35 yosh, GFR -40 yosh, Italiyada - 50 yosh va hokazo;

ikkinchidan, tug'lishi bilan muayyan mamlakat fuqarosi bo'lishi yoki saylovgacha mamlakatda uzoq muddat yashashi, masalan: Rossiyada - 10 yil, AQSHda - 14 yil, O'zbekistonda - 10 yil va hokazo;

uchinchidan, Prezident lavozimida bo'lish muddati: AQSH - 4 yil, GFR va Fransiya - 5 yil, Meksika va Rossiyada - 6 yil, Italiyada - 7 yil;

to'rtinchidan, ko'p mamlakatlarda Prezident lavozimiga bir martadan ortiq (Meksika), ikki martadan ortiq (Rossiya, AQSH) saylanish mumkin emas. Fransiya va Italiyada Prezidentning qayta saylanish imkoniyati cheklanmagan;

beshinchidan, Prezident lavozimi boshqa vazifa yoki tijorat faoliyati bilan qo'shib olib borilishi mumkin man etiladi.

M.M.Mirakulovning fikriga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining konstitutsiyaviy-huquqiy maqomining shakllanishi va rivojlanishi uch bosqichga bo'linadi. Birinchi bosqich 1990-yil 24-martdan 1990-yilning 1-noyabriga qadar bo'lgan vaqt oralig'ini qamrab oladi. Ushbu bosqichda prezidentlik institutining huquqiy tabiati parlamentar-prezidentlik respublikalariga o'xshash bo'lgan.

Prezidentning xalq tomonidan emas, balki Parlament tomonidan saylanishi uning vakolatlari shakllanishi jarayoniga ham o'z ta'sirini o'tkazgan. Prezident o'sha vaqtda ijro etuvchi hokimiyat rahbari hisoblanmagan. Ijro etuvchi hokimiyat vazifasini Ministrlar Soveti bajargan. Mazkur davrda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining vakolatlari an'anaviy parlamentar respublikalarga xos bo'lgan: ichki va tashqi siyosatda respublika nomidan ish yuritish; davlat hokimiyati organlarining kelishilgan holda faoliyat yuritishini hamda hamkorligini ta'minlash; respublika ordenlari, medallari va yorlig'i bilan mukofotlash, malakaviy va faxriy unvonlar berish; fuqarolikka oid hamda siyosiy boshpana berishg oid masalalarni hal etish; amnistiya to'g'risidagi hujjatlarni qabul qilish va O'zbekiston Respublikasining sudlari tomonidan hukm qilingan shaxslarni avf etish kabilardan iborat bo'lgan.

Mazkur davrdagi prezidentlik institutiga xos bo'lgan muhim xususiyatlardan biri Prezidentning konstitutsiya va qonunlarning samaralishi ijro etilishini ta'minlashga xizmat qiladigan, hamma uchun bajarilishi majburiy bo'lgan qarorlarni chiqarish vakolatining shakllanganligi hisoblanadi.

M.M.Mirakulovning ta'kidlashicha, birinchi bosqich prezidentlikning institutlashuvi hamda kechiktirib bo'lmaydigan masalalar yuzasidan Prezidentning qarorlar qabul qilish vakolatining yetarli emasligi prezidentlik Respublikasiga o'tish va buning oqibatida Prezidentning davlat rahbari bo'lishi zaruratini yuzaga keltirganligi bilan belgilanadi.

1990-yil 1 noyabrda «O'zbekiston SSRda ijroiya va boshqaruv hokimiyatining tuzilishini takomillashtirish hamda O'zbekiston SSR Konsitutsiyasi(Asosiy Qonun)ga o'zgartirish va

qo'shimchalar kiritish to'g'risida»gi Qonun qabul qilinishi bilan prezidentlik instituti rivojlanishidagi ikkinchi bosqich boshlangan va bu bosqich 2008 – yilning 1-yanvariga qadar davom etgan. Mazkur qonun o'z mazmunga ko'ra davlat boshqaruvining prezidentlik respublikasi shaklini o'rnatdi. Ushbu qonunga ko'ra, O'zbekiston SSR Konstitutsiyasida yangi bob hukumat faoliyatiga bag'ishlangan 13-bob bilan birlashib, unga «O'zbekiston SSR Prezidenti va Hukumati» deb nom berildi. O'z navbatida ushbu qonun bilan O'zbekiston SSR Ministrlar Soveti O'zbekiston SSR Prezidenti huzuridagi Vazirlar Mahkamasiga o'zgartirilgan va Prezident Vazirlar Mahkamasiga rais etib belgilangan. Mazkur qonun O'zbekiston Respublikasi Prezidentining asosiy vakolatlari shakllanishi hamda prezidentlik instituti takomillashishiga asos bo'lib xizmat qildi.

O'zbekiston o'z mustaqilligini e'lon qilganidan so'ng, oradan qisqa vaqt o'tmay, 1991-yil 18-noyabrda ittifoqdosh respublikalar orasida birinchi bo'lib «O'zbekiston Respublikasi Prezidenti saylovi to'g'risida»gi Qonun qabul qilindi. 1991-yil 29-dekabr kuni esa xalqimiz uzoq yillik mustamlakachilikdan so'ng haqiqiy mustaqillik ramzi sifatida o'z tarixida birinchi bor umumxalq xohish irodasi bilan mustaqil O'zbekiston Respublikasi Prezidenti saylandi.

1992-yil 8-dekabr O'zbekiston hayotida unitilmas va eng muhim kun bo'ldi. Shu kuni Oliy Kengashning XI sessiyasida mustaqil O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilindi.

Konstitutsiyaning qabul qilinishi bilan Prezidentning huquqiy maqomida ham o'zgarishlar ro'y berdi. Konstitutsiyaning 89-moddasida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti davlat va ijro etuvchi hokimiyat boshlig'i va ayni vaqtda Vazirlar Mahkamsining Raisi hisoblanishi mustahkamlab qo'yildi. Bu qoida shundan dalolat beradiki, Prezident davlat hokimiyat organlari faoliyatining samaradorligini ta'minlab tursa, ijro etuvchi hokimiyat rahbari sifatida qabul qilinayotgan qonunlar ijrosining uzluksizligini hamda operativ tarzda qarorlar qabul qilinishini ta'minlaydi.

Yangi Konstitutsiya bilan prezidentlikka nomzodlarning yosh chegarasi (65 yoshgacha)ga qo'yilgan talablar bekor qilindi. Shu bilan birga, nomzodlarga o'zbek tilini yaxshi bilish, saylovga qadar O'zbekiston hududida 10 yildan kam bo'lmagan muddatda muqim yashaganlik, prezidentlikka saylanganidan so'ng deputatlik faoliyatini, shuningdek, tadbirkorlik va haq to'lanadigan boshqa ish bilan shug'ullanmaslik kabi bir qator yangi talablar o'rnatildi.

Mamlakatimiz o'z istiqbolini qo'lga kiritganida davlat boshqaruvining kuchli prezidentlik hokimiyatiga asoslangan shakli tanlandi. Bu davrda Prezident katta vakolatlarga ega bo'lib, buni huquqiy demokratik davlat poydevorini barpo etish va mustahkamlashda davlatning bosh islohotchilik rolini o'tashi zarurati bilan izohlash mumkin. Yangi mingyillikning kirib kelishi, demokratik-huquqiy davlat qurish jarayonida orttirilgan tajriba, vakillik organlari va ko'ppartiyaviylikning rivojlanishi, jamiyat hayotida fuqarolik jamiyati institutlari va ommaviy axborot vositalarining roli kuchayishi bilan davlat boshqaruvini demokratlashtirish, Prezident maqomini demokratik huquqiy davlatlarda umume'tirof etilgan andozalarga mos ravishda takomillashtirish zarurati yuzaga keldi.

Bu yo'nalishda mamlakatimizda 2002-yil 27-yanvarda o'tkazilgan Referendum va uning asosida 2003-yil 24-aprelda qabul qilingan «O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida»gi Qonun muhim ahamiyat kasb etdi.

Islohotlarga ko'ra, ikki palatali Oliy Majlis tashkil etilib, Konstitutsiyaning 89 moddasidan «O'zbekiston Respublikasi Prezidenti ayni vaqtda Vazirlar Mahkamasining raisi hisoblanadi» degan qoidadan iborat bo'lgan ikkinchi xatboshi olib tashlandi. Demak, Vazirlar Mahkamasi

raisi tugatildi, Vazirlar Mahkamasi faoliyatiga rahbarlik qilish, u tomonidan qabul qilanayotgan qarorlar va ularning ijrosini ta'minlash ma'suliyati to'raligicha Bosh Vazir zimmasiga yuklatildi. Amalga oshirilgan bu o'zgarishlar davlat boshqaruvini demokratlashtirish yo'lida yangi yutuqlarni qo'lga kiritish imkoniyatini yaratdi.

2007-yil 11-aprelda demokratlashtirish hamda «Davlat boshqaruvini yangilash va yanada mamlakatni modernizatsiya qilishda siyosiy partiyalarning rolini kuchaytirish to'g'risida»gi Konstitutsiyaviy qonunning qabul qilinishi bilan prezidentlik instituti rivojlanishidagi ikkinchi bosqich tugab, uchinchi bosqich boshlandi. Ushbu qonunga homahang tarzda «O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining moddalariga tuzatishlar kiritish to'g'risida»gi qonun qabul qilinib Konstitutsiyaga bir qator o'zgartirishlar kiritildi.

Xususan, Konstitutsiyaning 89-moddasidan «ijro etuvchi hokimiyat boshlig'idir» deyilgan norma chiqarilib, Prezidentning davlat hokimiyati organlarining kelishilgan holda faoliyat yuritishini hamda hamkorligini ta'minlashi belgilab qo'yildi. Vazirlar Mahkamasining shakllantirilishi va iste'fosining yangicha tartibi, siyosiy partiyalarning davlat va jamiyat hayotidagi rolini kuchaytirish masalalari huquqiy tartibga solindi.

2010-yil 12-noyabrda O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I.A.Karimov O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlis Qonunchilik palatasi va Senatining qo'shma majlisida «Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi»ni taqdim etdi. Mazkur konsepsiya mamlakatimiz kelgusi taraqqiyotining asosiy strategik yo'nalishlarini belgilab beruvchi muhim hujjat bo'lib, mamlakat Prezidentining davlat rahbari sifatida maqomini yanada mustahkamlash, davlat va jamiyat hayotida Vazirlar Mahkamasining roli, uning davlat hokimiyati tizimida mavqei va ma'suliyatini oshirish hamda vakolatlarini kengaytirishga qaratilgan islohotlarning muhim asosi sifatida e'tirof etildi.

Davlat boshqaruvini demokratlashtirish jarayonida 2011-yil 18-aprelda qabul qilingan «O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining ayrim moddalariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida (78, 80, 93, 96, va 98 moddalariga)»gi O'zbekiston Respublikasining Qonuni keyingi qadam bo'ldi. Qonun Oliy Majlis Bosh vazir hisobotlarini eshitishi va mukoma qilishi tartibini belgiladi. Bosh prokuror o'rinbosarlarini tayinlash hamda ularni lavozimidan ozod etish to'g'risidagi prezident farmonlarini tasdiqlash Senatning mutlaq vakolatlaridan chiqarildi. Qolaversa, Prezident ijro etuvchi hokimiyatga rahbarlik qilishi haqidagi norma chiqarildi.

Qonun bilan Prezident viloyatlar hokimlarini hamda Toshkent shahar hokimini tayinlashi hamda lavozimidan ozod etishi Bosh vazir taqdimiga binoan amalga oshirilish tartibi o'rnatildi. Bundan tashqari, Bosh vazir nomzodi Qonunchilik palatasiga saylovda eng ko'p deputatlik o'rinlarini qo'lga kiritgan bir necha siyosiy partiya tomonidan taklif etilishi belgilandi. Bosh vazirga nisbatan ishonchsizlik votumi bildirish haqidagi norma mustahkamlandi.

2011-yil 12-dekabrda «O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 90-moddasiga tuzatish kiritish to'g'risida»gi qonun bilan Prezidentning vakolat muddati 7 yildan 5 yilga qisqartirildi. Shundan so'ng, 2014-yil 16-aprel «O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining ayrim moddalariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida (32, 78, 93, 98, 103 va 117 moddalariga)» gi qonun qabul qilinib, Konstitutsiyaning 93-moddasiga kiritilgan o'zgartirishlarga ko'ra, Prezidentning O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisiga mamlakat ichki va tashqi siyosatini amalga oshirishning eng muhim masalalari yuzasidan murojaat qilish

huquqiga ega ekanligi, vazirliklar, davlat qo'mitalari hamda davlat boshqaruvining boshqa organlarini O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining taqdimiga binoan tuzishi va tugatishi, Bosh vazir iste'foga chiqqanda, Bosh vazirga nisbatan bildirilgan ishonchsizlik votumi O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining palatalari tomonidan qabul qilinganda yohud qonunda nazarda tutilgan boshqa hollarda lavozimidan ozod qilishi tartibi belgilandi.

2016-yilda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishgan Shavkat Miromonovich Mirziyoyev O'zbekistonning zamonaviy rivojlanishida islohotchi shaxs sifatida o'zini namoyon etdi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning amalga oshirgan iqtisodiy islohotlari uning innovatsion boshqaruvi yondashuvining eng sezilarli ifodasini tashkil etadi. 2017-yildagi valyuta liberallashtirilishi, ikki yo'nalishli kurs tizimini bartaraf etish, O'zbekistonning bozorga yo'naltirilgan islohotlarga sodiqligini bildirgan muhim qadam bo'ldi. Ushbu islohot xorijiy investitsiyalar va xalqaro savdoga qarshi uzoq vaqtdan beri mavjud bo'lgan to'siqni bartaraf etib, O'zbekistonning biznes muhitini keskin yaxshiladi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning ma'muriyati shuningdek, maxsus iqtisodiy zonalar, soddalashtirilgan soliq kodekslari va cheklovchi savdo siyosatlarini olib tashlash orqali innovatsiyani namoyish etdi. Ushbu choralar O'zbekistonni jahon iqtisodiyotiga yanada chuqurroq integratsiya qilish hamda ichki tadbirkorlikni rag'batlantirishga qaratilgan aniq strategiyani aks ettiradi. Bu siyosatlarining natijalari iqtisodiy ko'rsatkichlarda o'z aksini topdi: 2016 yilda 1,7 milliard dollarni tashkil etgan xorijiy investitsiyalar 2019 yilga kelib 4,2 milliard dollarga oshdi, shu bilan birga YAIM o'sishi global iqtisodiy qiyinchiliklarga qaramay 5,6% o'rtacha sur'atda saqlanib qolgan.

Iqtisodiy islohotlar avvalgi yillar davomida e'tibordan chetda qolgan sohalarga ham yoyildi, ayniqsa qishloq xo'jaligiga. Davlat paxta monopoliya tizimini buzish va qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini diversifikatsiya qilish Prezidentimizning siyosiy jihatdan nozik bo'lgan sohalarni isloh qilishga tayyorligini ko'rsatdi. Ushbu yondashuv O'zbekiston kontekstida innovatsiya sifatida qaraladi, chunki oldingi hukumatlar strategik iqtisodiy sohalarda davlat nazoratini saqlab qolgan.

Prezidentimizning boshqaruvi yangi yondashuvlar va amaliyotlar orqali ma'muriy tuzilmalarida sezilarli yangiliklar kiritdi. Fuqarolarni bevosita davlat vakillariga ulovchi virtual qabulxonalar tashkil etilishi, O'zbekiston kontekstida javobgarlikni ta'minlashning yangi yondashuvini anglatadi. Ushbu tizim orqali fuqarolar shikoyatlari va takliflarini to'g'ridan-to'g'ri tegishli organlarga yuborishadi va masalalarni hal qilish uchun kuzatuv mexanizmlari mavjud. Bu innovatsiya 4 milliondan ortiq murojaatni qayd etdi, bu esa davlat va fuqaro o'rtasidagi munosabatlarda sezilarli o'zgarishni ko'rsatadi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning diplomatik tashabbuslari O'zbekistonning mintaqaviy xavfsizlik muammolariga innovatsion yondashuvlarini ham o'z ichiga oldi. 2018-yilda o'tkazilgan Afg'oniston bo'yicha Toshkent konferensiyasi O'zbekistonning mintaqaviy diplomatik rolini faollashtirganini va murakkab xavfsizlik masalalariga konstruktiv yondashuvni taqdim etganini ko'rsatdi. Bu yondashuv Mirziyoyevning O'zbekistonni mintaqadagi muammolarni hal qilishda konstruktiv ishtirokchi sifatida joylashtirishga qodirligini ko'rsatadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda mamlakatimizda prezidentlik instituti O'zbekiston davlat mustaqilligiga erishishining asosiy omili bo'ldi, respublikamiz uchun suverenitet va davlatchilikka prinsip jihatdan yangi bosqichga o'tilishini bildirdi hamda prezidentlik instituti qaysidir ma'noda davlat mustaqilligi kafili hamda davlat ramziga aylandi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi Konsitutsiyasi
2. Konstitutsiyaviy huquq [Matn]: darslik/ Mualliflar jamoasi. --T.:TDYU nahriyoti, 2024.- 800 b.
3. Mirakulov.M.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining konstitutsiyaviy huquqiy maqomi (qiyosiy-huquqiy tahlil): diss. ...y.f.d. –Toshkent, 2016- 258 b
4. Abbosxodjayev Sh.A. Demokratik davlat qurilish sharoitida prezidentlik institutining huquqiy asoslari : diss. ... y.f.n. –Toshkent, -163.b
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining konstitutsiyaviy huquqiy maqomi [Matn]: o'quv qo'llanma/ Qodirov, E., Zulfiqorov, Sh.-T.:TDYU nashriyoti, 2023.-76 b.
6. Shavkat Mirziyoyev as an innovative leader of new Uzbekistan:
https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:5E85yzQTdbAJ:scholar.google.com/&hl=ru&as_sdt=0,5
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi
https://president.uz/oz/pages/view/about_staff?menu_id=15.